

Клаудио Дамјани

НЕБЕСКОПЛАВА НЕБА

Монте Сорате, ако те погледам из свог времена,
ти си увек био и увек ћеш бити
али ако те погледам из неког времена дужег
и ти ћеш умрети
постајући потпуно раван,
свакога дана у ствари смањујеш се помало,
и доћи ће дан када те више неће бити;
уколико се, пре но што се то деси,
не догоди нешто друго и разори те
или преобрази, као што цреп може пасти
на нас било када, тако и тебе неки астероид
може да погоди, или те хиљаде других
несрећа могу задесити. Сада имаш шест врхова
и изгледа као да си их одувек имао
али некада си их имао и шездесет,
пружао се све до Сант'Анђело Романа
и ниси још био разломљен на више места
и Тибар није пролазио
посред тебе. А пре још?
Ха, пре још, ниси ни био планина,
био си равна земља која је настајала на морском
дну из дана у дан. Сада си леп, изгледаш савршено
али био си леп и у другим тренуцима,
могу да замислим како си увек био леп
иако те нисам видео
кад си био дугачак и није још било Тибра

и када си још увек био низак, и земља се дизала полако
а ти растао са сваким даном. Гледам те
с Квадраре деле Аквиле, твог северног врха,
свакога дана губимо понешто, обојица,
али смо овде, не померамо се,
ти лежиш на сунцу, ја преко тебе,
два доколичара које је тешко отерати.

* * *

Ноћ је, видим црно небо
без звезда, и тако црно га осећам
и тако велико, тако велико
и мислим на то када је било мало
и могло се држати
у једној руци,
и безмало ми дође да заплачем
кад помислим како ће потом постати тако велико
и с толиким земљама и толиким сунцима
и безбројним животињама и безбројним људима
безбројних раса, који ће се после толико лутања
све више приближавати,
и на крају срести.

* * *

Слушај, лепа моја,
не знам шта ће се десити,
шта ће бити с нама,
али сада, осети како је нежан ваздух
млак и свеж ноћног неба
и долази мирис цветова акације
и глога.
И послушај срце моје како куца
и послушај своје, ту је неко
ко хоће да уђе, штавише, ушао је
и хода иза нас.

* * *

Благо небескоплаво небо
осликано нежним азуром
и ви зелене планине и ви
долине и шуме, облаци
што тамо, према хоризонту
пловите лагани, и ти, сунце, близу
заласка што шириш ово златно
светло у ваздуху, и сваку ствар чиниш млаком
својом топлотом, и ти, ваздуше, што
покрећеш моју косу и струјиш над мојим
образима и странице пркосно окрећеш
бележнице у којој пишем...
ви сте заједно, као да пружате руку
задовољни што се сте спојени,
што сте једно другоме
неопходни, што сте заједно
ово чудо које гледам.

* * *

Јесен је, небо је плаво
диван је дан
и чујем узбуђено ћаскање
птица око мене,
не знам шта се дешава, можда нека скупштина
али ћеретају тако гласно и не престају,
изгледају забринуто, осећа се нека узбуђеност, хитност,
као да се свађају, а толико их је,
можда само расправљају
мало живље,
да је пролеће разумео бих, али сада је јесен
и сезона је завршена, зашто су толико узрујане?
Можда су селице и спремају се за полазак
па не могу да се договоре о времену поласка
или правцу којим ће ићи,
можда се окупљају
те, спремајући се за дуго путовање,
изражавају своје емоције, размењују

последње савете,
можда се само поздрављају,
или можда није то, можда виде
нешто што ја не видим,
нешто што не разумем, можда се нешто дешава
у овом тако лепом дану
с тако плавим небом, и сунцем тако јаким,
што ја не разумем.

* * *

Али кад би сви животи који су били и који јесу
и чак и они који ће бити
били као лопта,
сви спојени и заједно били само један живот
као Парменидова лопта
и не би било разлике између једног и другог дела
ни празних простора ни кретања
него би све било само једна ствар која бивствује
и свако би од нас живео све друге
живео све друге животе и, уморан,
био спреман да умре?

* * *

Сва ова неба
сликам за тебе
ово дрвеће, ове густе крошње
и ове стене, с растињем и маховином
и ово расуто камење
и ове пећине, такође, сликам за тебе
и овај путељак између стена и шуме
и ову малу кућу, напуштену,
с овим запуштеним дрвећем
где можеш да се одмориш
и можеш да гледаш, у даљини, море,
ову лепу кућу
сликам за тебе.

* * *

Кад ме моје мачке виде како једем,
гледају ме погледом пуним разумевања
и седају близу мене,
знају шта радим, и чекају
из старе навике
али ако читам или пишем на компјутеру,
оне ме гледају малко зачуђене
– мада су се сада већ навикле –
када једем, знају шта радим
као да међусобно разговарамо,
као да користимо само један језик
и казујемо све једно другоме.

* * *

Бити овде, у овом септембарском небу,
у овом празничном дану светлости јасне
и мирне, пред плавим небом, ништа друго,
бивајући овде слушајући тек пролажење времена
и ништа друго, секунде како протичу, једна за другом
и како горе у јасној светлости.
Рекао сам „горе” али није то баш горење
светлосно је протицање али млаке светлости,
ни топле ни хладне (у ствари је не осећаш),
плаво је протицање, прозирно, то јест не видиш ништа
и не осећаш ништа, али тренуци горе
протичући један за другим, јасна је то светлост
али с којом не видиш ништа,
као да није светлост која ти показује
него светлост у којој си, а не видиш.
И дакле рекох: бити овде, пред тренуцима
који пролазе, не радећи ништа, али не трошити време
штавише гледати га лицем у лице, осетити
како пролази и протиче као што протиче река
а ти идеш с њом, препуштен матици
али плутајући, и гледаш само небо
не видиш дрвеће, земљу, куће
него само небо, ово плаво и прозирно

септембарско небо, и чини ти се да стојиш
и да не трошиш време, него да га задржаваш
чини ти се као да налазиш рупу, кроз коју прелазиш
у плаветнило и тренуци се заустављају
сви стоје пред тобом, и чудни су, различити,
имају лица каква никада ниси замишљао...

КЛАУДИО ДАМЈАНИ (Claudio Damiani) рођен је 1957. у градићу Сан Ђовани Ротондо (Пуља) у подножју Монте Гаргана, где проводи рано детињство, у рударском насељу, у ком отац ради као управник. Од своје пете године живи у Риму. Завршио је књижевност. Један је од оснивача часописа *Браци*, који је излазио у првој половини осамдесетих. Прву књигу *Фрајтурно* објављује 1987, а потом следе *Моја кућа* (1994), *Рудник* (1997), *Хероји* (2001), *Око ваише* (2006), *Сањајући Ли Поа* (2008), *Песме* (избор Марка Лодолија, 2010), *Смоква на џврђави* (2012), *Ода Монте Сорайеу* (плакета с цртежима Ђузепе Салваторија, 2015) и *Небескојлава неба* (2016). Приредио једно издање посвећено Хорацију (*Orazio, Arte poetica, con interventi di autori contemporanei*, 1995), објавио и есеј о поезији *Тешка лакоћа. Белешке за њесничку радионицу* (2016). Заступљен у домаћим и страним антологијама савремене италијанске поезије; на шпанском му је објављена књига изабраних песама *Héroes y otros poetas* (Editorial Pre-textos, Валенсија, 2016), у преводу Кармен Леонор Феро.

Са италијанског превео и белешку сачинио ДЕЈАН ИЛИЋ